

Redactor responsabil :
IUSTIN ARDELEAN.

Abonamentele se fac,
plătindu-se naște în
Oradea-Mare.

Ese în fiecare Duminică.

P R E Ţ U L :

Pe $\frac{1}{4}$ de an 1 fl. 50 cr.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 3 fl. — cr.
Pe un an 6 fl. — cr.

Pentru România și
străinătate, un an 20 fr.

Dómna B.

Obosită de plimbare,
Prin oraș pe strada mare,
Dómna B. cu-a sa amică
Dorind paușă cât de mică,

Din cochetalnicul drum
Se opriră chiar acum
Și 'n față de prăvălii
Staū privind la pălării.

Dómna B. face 'ntrebare :
— Dintre pălării, pe care
Țic, soro, s'o cumpăr eū
Pentru bărbățulul meu ?

— Pentru soțul teū, cea mică !
(Î-i respunde-a sa amică)
Că-i modernă și-i aleasă
Și-i tare ca de mătasă.

Dómna B. în esaltare
Țice:

— Nu! eū vreaū cea mare,
Căci să-mi vadă-atunci nu pôte
Isprăvile mele tôte !

Ghici ?

SENSAȚIE.

De la mórtea «*Calicului*» și până astăzi, popa *Colac* a fost amovat canoniceste de la funcțiune și retras într'o mănăstire, unde până 'n zilele presente și-a petrecut vieața în cea mai mare obediență. Acum Majestatea Sa, arhipăsărescul Rege din Groiswardein s'a îndurat prea grațios și 'l-a denumit de Vlădic arhipăsăresc, construindu-'l o diecesă constătătoare din renumitele protopopiate *Beiuș* și *Tinca*, conduse de bravii protopopi *Moga* și *Roxin*.

Vlădicul *Colac*, pricepându-și bine chie-marea sa de protopăstor sufletesc, la moment după denumire a dat cărncredincioșilor sei prostopopi următoarea :

Pastorală.

COLAC,

din mila celui ce șede pe banī și din bunavoința arhipăsărescului Rege vulturesc, Vlădic al diecesei *Beiuș-Tinca*, etc., etc., etc.

Iubiților mei prostopopi cărncredincioși și în *Ucigă-'l Tóca* frați *Ilie* și *Miculă* !

Pace vouă și amóre,
Junghiuri multe și lungóre !

Venindu-mi la colosala de înalta mea cunoștiință, că bóla *pellagra* s'a înrădăcinat și în sufletele frățiilor vóstre, atacându-vă mințile dinspre polul nordic al stomacului, Eú, ca medicul vostru sufletesc, în lipsa altor veterinarī, vin a vă da următorul sfat :

Sé dați ordin crișmăriței din „*Kópineze*“ de la *Beiuș*, că deacum nainte să desinfecteze vinurile cu șpirtul fabricat în fabrica lui *Moskovits* din *Oradea-Mare*, despre care s'a dovedit deja, că e scutit de *filoxeră*, care fiind verișoră de gradul al 3-lea după dreptul canonic cu *pellagra*, nu e mirare că umblă de brațetă laolaltă.

De alte bóle nu vă tem, pentrucă lup pe lup nu mânâncă și așa nici *ciuma* nu se leagă de frățiile vóstre.

Dar mai nutresc o frică în preaslăvitul meu intern duhovnicesc și anume, mă pun pe grijă enormele călduri de iestimp și am teamă, că nucumva frăția sa *Roxin* să se topească în unsóre de gligan și să se ungă credincioșii pe cap cu el. De frăția sa *Moga* n'am frică în aceasta privință, că el și așa e uscat de la natură, par' că tot pe coșeriú dórme.

Sfatul meu prostopărintesc în aceasta privință este, ca să vă cereți concediú preste veară și să vă duceți unde și-a dus mutul iapa, saú în *Siberia de Nord*, unde temperatura e fórte aco-

modată creerilor frățiilor vóstre. Frăția sa *Moga* însă tot mai bine ar face deacă ar remânea acasă, că póte în curênd va fi vacant vr'un cerc electoral și ce mai știți, deacă nu va mai avea preaslăvitul nost frate *Diamandi* lipsă de vr'un „bárbat de încredere“ !? ...

Frățiile vóstre sunteți avisați, că la cas, când a-ți usa de concediul recomandat, să vă scóteți, și anume : frăția sa *Moga* de la notarul *Ciumpe*, iar frăția sa *Roxin* de la notarul *Goldiș* „pășusuri“, fiindcă fără de acestea anevoie veți putea străbate în alte regiuni, mai ales acuma, când atât *Sérbia*, cât și *România*, ma chiar și *Rusia* aú pus carantine din pricina enormelor bóle lățite între rimători.

Sfíeala sa, prota *Roxin* este însă poftit, că înainte de călătorie să se presinte înaintea Sfínțeniei mele pentru a-'l binecuvênta și a-'l desinfectia de Duchul cel necurat. Frăția sa *Moga* póte remânea, că el și așa este dedat cu el.

Considerând mai departe, că anii precedenți aú fost de tot rei, recoltă ca 'n palmă, vin a vă mângăia iubiților mei cărncredincioși prostopopi și în *Ucigă-'l Tóca* frați, cu aceea, că de și pânea s'a scumpit, dar elementul cel mai necesar pentru traiul scumpei mele diecese, *răchiul* e mai ieftin cu câteva procente, și așa nici frățiile vóstre nu veți suferi vr'un scădemênt spir(i)tual.

La tot casul însă vă fac atenți de timpuriú, ca să comandați încă de pe acuma válaele necesarie pe tómnă, când divinul nectar va curge cu grosul din țevele răcitorului.

Inspirat de colosala mea îngrijire prostopăstorească, aduc la cunoștiința frățiilor vóstre, că am dispus înființarea unui Consistoriú pentru diecesa mea, care să-și aibă sediul în *Răbăganī*. De președinte, saú vicar al meu, voiú alege pe cel mai apt dintre frățiile vóstre. Voiú dispune adecă a sé trage sorți între frățiile vóstre cu niște ședule pe cari vor fi desemnate dóuë dobitoce, pe una un cal, pe celalalt un măgar. Acela dintre frățiile vóstre, care va fi norocos a trage ședula cea cu *calul*, se va declara cel mai apt pentru vicariat și pe acela i-'l voiú denumi ca atare, iar dintre frățiile vóstre cel ales cu *măgarul*, va fi bun de referinte în senatul școlar pentru șcólele diecesei mele.

Totodată vă aduc la cunoștiință, iubiților mei în *Ucigă-'l Tóca* frați, că afară de strinsa mea diecesă, mai am o parochie, cea a *Boroșineului*, care, de și cam îndepărtată, dar fórte aprópe de îngrijirea mea părintească și pe carea încă o voiú adneca-o diecesei mele. Aceasta parochie este condusă de presinte la limanul mântuirii de adoratul meu duhovnic V. *Bălan-Bălălău*, pe carele însă aș dorí a-'l face referinte în senatul epítropesc, iar în locul lui o-sé denumesc de preot pe religiosul popă *Braja* din *Macea*.

Dorința mea supremă este, iubiților mei frați cărncredincioși, a înființa o mănăstire între munții Răbăganilor, unde se locuiescă acelea persoane bisericesti, cari sunt întrunite canoniceste prin vot solemn de a-și petrece vieța în totă înfrânarea, în sărăcie și obediență. La acest loc pot concura următorii popi, cunoscuți în întreaga lume creștinească de adeverați creștini, omeni cu frâu (însă nu la gură), sanorali și onesti: popa *Lascu* din Bulz, popa *Tărău* din Săcădat, popa *Radneanț* din Sânt-Andraș, popa *Gergariu* din Moroda, popa *Horvat* din Burzuc, popa *Beșean* din Dernașora, popa *Lăpuștean* din Suiug, toți aceștia în frunte cu egumenul Maxim *Bosco* din Șiad.

Că cine se vor alege dintre preoți, ori mireni în noul meu Consistoriu, fie Tanda ori Manda, foarte puțin mă impoartă, dar la tot casul doresc că referinte în senatul bisericesc să fie popa Petru *Goldiș* din Mocirla, ori iubitul meu în Ucigă-'l Toca frate *Checcherelli* din Oradea-Mare; în senatul școlar pe unul dintre frațiile vostre (după cum a vrea sörtea cu măgarul), în senatul epitropesc pe popa *Bălan* din Boroșineu, iar de membrii în diferitele senate întră alții se figureze necondiționat crâșnicul Traian de la catedrala din Arad.

Vă impun deci, iubiților mei în Ucigă-'l Toca frați, a corteși încă de pe acuma pentru acești candidați serioși ai mei pentru ca să ajungă sfânta noastră cauză la izbândă. Îndeosebi pe frăția sa Moga i-'l îndemn la o corteșire mai energică, că frăția sa Roxin și așa-și pricepe chemarea sa perfect.

Iar după acestea premerse, având firma speranță, că părintescul nost guvern ne va arunca și nouă din vistieria statului *abracul* convenit, vă invit pe atunci cu totă bunavoința, iubiților mei ca, la straița cea cu ovės. — Dumne-de-șă să vă *t(i)răiască!*

Al frățiilor vostre de bine poruncitor:

Colac, m. p.

Vlădic cărncredincios.

Notabene! Fie-vă țerina ușoră!

O surprindere.

Într'o seară 'ntunecată,
Cum mă plimbam prin oraș,
Ved o fetiță — și 'ndată
O urmăresc paș de paș:

— Bună seara cuconiță!
(Iar' ea-și pleacă capu'n jos)
— Ce te jenezi, păuniță? —
Și-o cuprind de braț frumos.

Pleosc! o palmă cât de tare;
Eū uimit mă uit la ea,
Ea-'mī suride cu mustrare:
Era chiar soția mea...

Fragă.

Afurisăniile jupânului Schmerzenherz.

— Se da thu picioro tho impromot la Cârțan-leben!

— Sânt-Ilie se porțe la thine barem on ceas în hinteu lo!

— Sau să trimate la thine Sânt-Ilie on telegrama de aderenț, chind fi mai mare furtuna!

— Se regheseasche muiere tho pi thine grabnic, dar cu spume la gura!

— Gendarmiș se gheseasche cizmele tho cel noū pe virfu Bihoroloī intrun bătătura di lupele!

— Al tho se fie marele merit, che aī ghesit primul pi marele balonist Andreé-leben — *pi ceea lume!*

— Se ajunge thu în Turcia de — *celibe!*

— Se citește thu acesta robrica al meu în pat, cu Herr von Dokter-leben lungă thine!

Caraghios.

Copilița: Mămucă dlagă, ială i fi tu astăđi bolnavă ca se vină nenea doctor?

Mama: Ce-ți vine în minte? De ce întrebī tu așa ceva?

Copilița: Pentlu că tătucu ială s'o dus de-acasă.

Țiganul și puradelul.

(Anecdota populară.)

Țiganul *Grigore Națu*
 Mai afumat ca cârnațu,
 Se-nsura-se după vrere
 Și-și lua-se de muere
 P'o țigană din Văsluț,
 Ce era la chip și 'n port
 Și după rëndul din cort :
 Tocmai mama dracului.
 Și trăit'au zile bune,
 Cât de voiă începe-a spune
 Ve-ți dice c'a fost minune.
 Hai, să trec preste plăcinți
 Carī se perd ușor prin dinți ;
 Peste zamă și friptură,
 Peste-atâta beutură
 Și se-ncep ântâiū se spun
 De la traiul cel mai bun,
 De la cojile remase
 Dela români de pe masă ...
 Da de-oiū sta a povesti
 De carī n'au fost nici vor fi !
 Și-ntr'un traiū imbelșugat
 Nu-ī chiar lucru de mirat
 Dacă omului prin minte
 I-ar pica v'run dor ferbinte.
 Dar' țiganul cu pēr creș,
 Om așa cam „albineț“,
 El se n'aibă dor măreț ?
 Când e neam de neam de cióră
 Și-ī cu minte-așa ușoră —
 De-o poți duce subsuoră
 Ca pe-o peatră de-a de móră.
 Decī în traiul seū dres
 C'un dor mare s'a ales.
 Și spre sfântul Dumneđeū
 Îndreptat'a gândul seū
 Și s'a tot rugat de el
 Ca să-ī deie ce i-o da,
 Ori se-ī dea ce s'a'ndura.
 Iar' decumva s'-ar uita
 Și de cal și de purcel,
 Printre orī ce lucruri multe
 Se nu cumva să se uite
 Ci se-ī deie-un puradel.
 Și stăpânul bun și mare
 A primit a lui rugare
 Și tocmai la anu
 Se trezi țiganu
 Că mărloie ceva-'n cort,
 Ce dă semne din piciorē
 Și-l zărești în raz de sóre
 Că-ī mai viū decât mai mort.
 Iar' țigana ca ș-o mamă
 Spune soțului fâlos
 C'a născut fecior frumos
 Ca din lapte, ca din zamă,
 Ca din zamă de cătran ...
 Și-ī mare, par' că-ī de-un an
 Și-ī crescut, măi, cât o prună
 Tot e gata, tot e strună
 Numai numele se-ī pună,
 Ca să știe dada, știe
 Cum se-ī strige dela vie
 Și dela cósă din hat
 Și dela birtul din sat.

Și țiganului părinte
 Când i-ī trec astea prin minte
 Și se vede și el „dadă“,
 Nici nu-ī vine ca să creadă,
 Și-amețit de fericire
 Și cuprins și de uimire
 În genunchi omăi stă se cadă, —
 Când aude bucuria
 Care i-o spune soția.
 Iute desface lînțoiul
 În care era mărloiel
 Și-l desmeardă, și-l ridică
 Neștiind că cum se-ī dăcă.
 E-se-'n ușa cortului
 Să-l arate sórelui.
 Și căutând în răsărit,
 S'a gândit cât s'a gândit
 Iar' apoi a glăsuit
 Într'un glas de sərbătóre :
 — Hei, fârtate, sfinte sóre,
 Mândru ești în dimineață
 Când reverși raza luminei,
 Dar' mai mândru de cât tine-ī
 Așa ce-ī la mine'n brațe ! ...
 Tu ești sóre-'n ceriul sfânt,
 Așa-ī sóre pe pământ ! ...

Don Ramiro.

Din pițigăturile vecinului Irimie în crișma satului.

Hahaha !

Hăpt în septemăna cea albă vor fi doi ani decând
 mă duceam în căraușie cu fie-ertatu domnu fisolgăbirēū.
 El era — ierte-'l Dumneđeū și-'l bată — glumeț din
 fire și dice cătră mine pe drum :

— Moi Irimi, capeta tu unul mesel palincă chind
 suduī la mine cum fi mai măroc !

— Dapoī, — îi dice eū, — cum oiū culeza eū să
 suduiesc pe Măria-Sa, că mi-e cam tălam óre-cum ? !

— Dice numa, ca io nu fi munios la tine daca
 suduī !

— Dapoî dară, — încep eu, — *hodorogescă târ-tomanî în fole la domnu Măria-Sa, cum hodorogesc ciuberê pe calul moşului urlând pe cârligate 'n jos!*

— Hu, munce dracu la tine, că mundru fost, numa io nu pricepet bine, ar trebui mai odate!

— Ba, că *destul ți-o fi și odată, Măria-Ta!* — îi respunsei eu.

Hahaha!

*
mîl
lăm

Popa nost mă întrebă mai de unădî :

— Ce ȕicî tu, vecine, órê ce drac o-sê fie cu noi cu Românî? Înainte vreme, când eram sub Sêrbî ne sêrbizeau numele, iar acum unguriî ne poruncesc nume unguresc.

— Dar lasă, părinte, — îi respund eu, — că dipt ahaîa tot Românî o-sê fim noi. Fie-ertatu popa Milentie îi ȕicea dracului *satană*, d-ta îi ȕicî *duch necurat*, heaba a avut și al lui tot acela nărav ca și și al d-tale.

Hahaha!

*

— Moî Jeremiás! — i-mî strigă mai alaltă-erî ungurocu ăsta de notaroș al nost, — de chite ani este la tine?

— La Sânpetru voiî fi de 42, cinstite d-nule!

— Vaî, me Jeremiás, che tot așa de botrin și măgar alui vințeleru mîo.

— Bagseamă așa, cinstite domnule. Dar să ierți, domnule, d-ta de câți ani ești?

— Io numa de 28.

— Hoî, hoî! că mult mai are domnu să mai tragă dară, până o fi *de forma noastră*.

Hahaha!

*

— Știî tu, vecine Irimie, — mă întrebă aȕî dimineată domnișoru învêțator, — ce e scopul, că prunciî să umble regulat la școlă?

— Dapoî, mă rog, — îi ȕisei eu, — *ca să nu facă toiî pe acasă*.

Hahaha!!!

Vița «noblă».

«Neașul»: Să știî tu, moî Rumun prost, che strămoșu-meo fost Arpad.

Românul: Eî bine, i-ți cred, dar cum i-a fost policra?

«Neașul»: ... Goldberger! ...

Întrebare de tot șodă și respuns de tot potrivit.

Un colaborator al «Tribunei»: Te rog, spune-mî, d-nule Șef, ȕicala «pêr lung și mînte scurtă» numaî la muierî sê refereste?

Dr Dăian: De unde? nu știî d-ta, că și «veteranul și presidentul presseî» *Russu-Șirianu încă are pêr lung?*! ...

Semne bune.

Americanescu: D-nule director esecutiv, am înțeles, că aveî lipsă de cassar. Mă recomand decî eu, căcî număr baniî cu atâta plăcere, încât mă mănca mînile.

Directorul: Eî bine, dar mă tem, că cu timpul o să te mănca și picîorele! ...

Epigrame

I.

„Amicului” Cotcorez.

Ești morbos, ȕicî și ai teamă
C'o să te îmburđî pe pat,
Și te plângî, că ai nevoie
De vr'un medic învêțat.

Dapoî frate, pentru tine,
(Că nu cumva 'n pat să picî)
Cel mai bun medic să fie:
Domnul Hossu din Curticî.

Vulturul.

II.

„Amicului” Bălălău.

După cum 'mî-aduc aminte,
Dintre isprăvile „sfinte”
Carî le-ai făcut în vieță,
Cea mai mare, mai măreață
E — „Schimbarea ta la față”! ...

Don Ramiro.

Repausul de Duminecă.

— Mă, chelner, să-mî aducî la moment un păhar de lapte prospêt, dar prospêt să fie!

— La moment dom'le.
 — Dar prosp t să fie, muls de ast d . A  in eles?
 — Că mă rog, a  e Duminecă.
 — Ei, bine,  i ce are a face?
 — De c nd cu legea repausului de Duminecă,
 vacă nu m r d  lapte Dumineca.

Caracteristic.

Era odată,  ic b tr ni  ce  m r mincino i, de mult, de mult, un tribunal interna ional, unde pentru fiecare na iune s   inea t lmaci .

T lmaci  in s  nu erau imp r i  după  i  i după nume, fără numai cauzele erau fixate,  i apoi c nd era fixată pertractarea unui *furt* se presenta t lmaciul *român*; când a unui *jaf*, t lmaciul *ungur*; când a unei * arlatanie*, or  *escrocherie*, t lmaciul *jidan*.

 i nici c nd nu se in ela  in lucru ce-  a tepta.

După esamen.

Studentul I. Cum, mă frate, tu erai s  ca i,  i văd că totu i n'ai c d t?!

Studentul II. Nu, pentru că a sosit tata la timp  i — *m'a ridicat.*

Cemplant.

A. Ah! Domnul me , când a  c nta e  ca d-ta atunci...

B. Atunci?...

A. Atunci — *n'a  c nta de fel...*

Prea vorbarea .

Ioan:  i apoi, frate, deacă inadev r i- i place de Ileana, pentru ce nu- i m rturise ti amor?

Petru: A  fi făcut'o prea bucuros, dar — *in c  n'am in c put la vorbă.*

La bal.

X. Domnule! D-ta a  călcat pe piciorul dansat rei mele, cer satisfac ie cavaleresc !...

Y. F rte bucuros! Uită numai: colo-'m i  ede so ia, merg   i o cale   i d-ta pe picior!...

M ng lere.

S cra: Ce, d-nule ginere? Nevasta de ab a de trei sept m ni de c nd e in p m nt  i d-ta aseară... la bal... of!... a  dansat?...

Ginerele: Da, s cr  dragă, dar să nu ui i, că — eram tot in negru  i de tot trist!

La birt.

(In luna lui decembrie).

Pasagerul: Chelner!... A  m nca ceva rece. Ce a  rece?

Chelnerul: Picioarele, domnule!

 tiri teribile.

* **Un nou rival al renumitului olintat Succ.**
 Distinsul olintat de f me, d-nul *Succi* italianul, a dat de belea, ceea ce credem va  tirbi mult din renumele lui european. S'a ivit anume intră Români un asemenea artist, care in aceasta calitate inrece chiar  i pe Succi. Acesta e d-nul «*Ibda*». Deosebirea intră ace ti doi artisti e numai, că p n c nd Succi poste te *pentru bani*, Ibda poste te — *fără bani*. Cine să interesează de acest specialist in ale postului, i-'l p te vedea in Tipografia Diecesană din Arad, unde d-nul *Heres* i-'l arată or -c ru  muritor, servindu- i bucuros cu explica iunile necesare.

† **Necrolog.** Dr Ioan *Ra iu*, Dr Vasile *Lucaci *, Iuliu *Coroianu*  i Iustin *Ardelean* cu dirimile struj late de clocoteala durerii *petrificate*  i cu ochii plini de lacrimi *invisibile* aduc la cuno tiin a prietenilor grabnica incetare din „domnie“ al iubitului lor *patron* de odinioară

H A T Z I N G E R,

care după lungi, dar grele bóle de grandomanie, imp r  it fiind de necuratele spurcamente prin Metropolitul *civil* Perczel Dezs   i-a dat *nobila* sa func iune in m nile lui Bánffy. — Rem  i ele sociale ale scumpului st rv s'a  astrucat in lista de pensii a statului.

Fie-  pensii de *tot u br *  i memoria de *tot grea!*

* **Pastorală.** Atragem aten iunea onoraților cetitori asupra *Pastoralei* noului denumit vl dic archiep scopesc *Colac*, publicată pe pagina a doua a f iei nóstre. Fericită e aceea na iune, care are astfel de vl dic.

TELEGRAME.

Sant-Iago di Cuba, la 28 iunie n. *Inc ier ri  ilnice  i ciocniri nocturnice.* Sublocotenentul Român Be   i M nc corespunde intru t te numelui se .

Washington, la 27 iunie n. Mac Kinley, *vilva guvernului american* a provocat telegrafice pe genialul inventator Român de m  ini de calculat, d-nul Traian Barzu din Ca-rac-iute, spre a inventa  i pe sama lor o m  in , cu ajutorul căreia se p t  calcula exact milioanele ce se risipesc cu răsboiul spaniol. D-nul Barzu i-a respuns imediat, că de  i o m  in  de felul acela ar fi hypernatural , cu t te acestea el va inerca, av nd mari  anse de un strălucit rezultat.

Bucure ti, la 28 iunie n. In vara aceasta să a teapt  aici sosirea marelui regenerator al armatei rom ne

Ozman paşa spre a vedea imponentul monument ridicat în onóra lui la Ploieşti.

Arad, la 26 iunie n. La parastasul ținut în catedrala de aici în memoria marelui metropolit Șaguna, inteligența românească din Arad a participat în număr atât de frumos, încât ne mai fiind loc pentru atâția în Sfta biserică, **toți au rămas acasă.**

Onóre acelor bravi Români, cari mai bucuos se rógă la sublimul tron din cafeneaua lui Duffner, decât la tronul Dumneșeirei.

Petersburg, la 29 iunie n. Conte Ivanov, camerierul Țarului alb, cu adorabila sa soție, dinpreună cu majorul Siskin au pregătit pãrechei imperiale un fel de șocoladă atât de plăcută, încât Țarul recunoscător, s'a îngrijit pentru de a le dona pe vecie un teritor din Siberia, dinpreună cu câteva mine de plumb.

Îată o faptă nobilă a Țarului, care de sine se laudă.

Partea serioasă.

PROCURAȚI

«Istoria Românilor» I

Celebra operă «Istoria Românilor» a savantului istoric român A. D. Xenopol, apărând în ediție populară, este dată ocaziunea fiecărui Român iubitor de gloriosul trecut al neamului său, să aibă aceasta monumentală scriere cu un preț de tot mic.

Marele istoric român, d-nul Xenopol, Țice în precuvântarea sa la aceasta ediție următoarele: «Îmbrățișarea cea căldurósă, ce a întâlnit-o Istoria Românilor din Dacia Traiană în toate straturile poporului român, m'a convins, că scrierea mea respundea unei lipse adânc simțite: *cunoștința trecutului său.* O singură piedecă rămânea de înlăturat, pentru ca rodul muncii unei vieți întregi întreprinsă de mine numai din dorința de a fi folositor neamului căruia aparțin, să devină o carte într'adevăr populară: *înălțimea prețului ediției prime.* Librarii frații Șaraga, cari au meritul cel mare de a fi introdus și la noi edițiile ieftine, spre luminarea poporului, mulțumindu-se cu un câștig de tot modest, m'au rugat a le permite să scótă lucrarea mea în ediție populară în 12 volume. Le-am acordat aceasta cerere, dându-le cartea spre tipărire **fără nici un profit.** Și așa știu, că nu se face avere din scrieri la noi, la Români. Deacă nu mă pot folosi eu de material din munca mea, cel puțin să se folosească iubitul meu popor

din ea în chip intelectual. Tot pentru el a fost ea scrisă.

În aceasta ediție s'au omis notele. Ea a fost însă revădută, adăogită și îndreptată conform cu nouele descoperiri făcute de la tipărirea ediției prime încóce. — A. D. Xenopol».

Din aceasta precuvântare oricine poate vedea, că scopul scóterii acestei ediții a fost: *respândirea «Istoriei Românilor» în toate straturile poporului românesc.* Nu decî câștigul material, fără zélul național al marelui istoric A. D. Xenopol a dat impulsul scóterii acestei opere monumentale.

Întreaga operă constă din 12 volume și este recomandată M. Sale Regelui României Carol I.

Volumul I	cuprinde:	<i>Dacia până la 270 d. Ch.</i>
» II	»	<i>Dacia în vremea năvălirilor barbare (270—1290.)</i>
» III	»	<i>Muntenia și Moldova (1290—1456.)</i>
» IV	»	<i>Epoca lui Ștefan cel Mare (1457—1504.)</i>
» V	»	<i>De la Petru Rareș la Mihaiu Viteazul (1566—1593.)</i>
» VI	»	<i>Epoca lui Mihaiu Viteazul (1593—1633.)</i>
» VII	»	<i>Dela Mateiu Basarab și Vasile Lupu până la Constantin Brâncoveanu (1633—1689.)</i>
» VIII	»	<i>Epoca lui Constantin Brâncoveanu (1684-1714.)</i>
» IX	»	<i>Epoca Fanarioșilor până la 1812.</i>
» X	»	<i>Epoca Fanarioșilor de la anul 1812—1211.</i>
» XI	»	<i>Regulamentul organic (1821—1848.)</i>
» XII	»	<i>Revoluția din 1848 și Unirea.</i>

Aceasta celebră istorie, considerând, că prețul ediției prime s'a urcat la 30 fl., iar acum o poate avea oricine în ediție populară, **numai cu 6 fl. 30 cr.**, (în acești 30 cr. se computează numai spesele de pachetare și prețul blanchetei de rambursă, precum și o parte din spesele avute cu aducerea operei din România), n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească.

Doritorii de a avea aceasta operă, se trimite 6 fl. 30 cr. (cãtră care sumă deacă se vor mai adauge 30 cr., adecă **de tot 6 fl. 60 cr.**, opera se va trimite abonentului **francat**) subsemnatei Administrațiuni, unde sunt la deposit

mai multe sute de corpuri complete din aceasta valoroasă scriere, ori să ne avizeze prin o simplă epistolă, la cas când apoi li-o vom trimite *cu rambursă postală* (Nachnahme).

Nu întârziți cu procurarea «Istoriei Românilor», că poate mai târziu, considerând libertatea de care ne bucurăm azi în vechiul nost pământ, nu vom mai putea răspunde comandelor.

Administrațiunea „Vulturului”.

Rugăm cu insistență pe toți acei on. abonați ai noștri, cari încă nu și-au achitat cu noi costul abonamentului pro simestrul presinte, să binevoiască a o face aceasta în cel mai scurt timp, căci la din contră lipsele materiale ne-ar constringe a le sista trimiterea fôiei.

Administr. «Vulturului»

POSTA REDACȚIUNEI.

«Un adorator al Marelui Șaguna». Articolul primit, dar fiindcă în el este atinsă persoana Escelenției Sale, nu-l putem publica. Am comite un lucru fără de lege, amărind pe bătrânul nost Metropolit, care și el, de și nu e chiar Șaguna, dar vrednic urmaș al Marelui Arhiepiscop.

I. Săbău (Buhani). Abonamentul primit cu mulțumită. — Cordiale salutări!

Baicu (Băița). Vi s'a răspuns în epistolă închisă. — Salutare!

D-șorel V. De fel nu ne mirăm, că vă place de amicul nost A. C. Domșa din Blaj. E și schitaș și plăcut băiatul, dar ce folos, când e — *însurat*?

D. D. (A.) Simestrul prim s'încheie cu n-rul presinte, deci de acum i-ți poți face cheful cu înnoirea abonamentului.

Varlaam. Ești în mare rătăcire, d-nule, deacă crezi, că noi am fi cumpărați din partea americanilor pentru a le servi intereselor lor în resbelul contra Spaniei. Dora cu prilejul resbelului greco-turc, guvernul grecesc n'a fost făcut ofertul de a ne pune la dispozițiune tot plus-ul erariului lor, numai să fim pe partea lor; dar noi am respins cu indignațiune și acest ofert pe motivul, că suntem oameni cinstiti și imparțiali. Pe noi nu ne fericesc vr'o câteva milioane.

D-nei S. C. (D. V.) În evul vechi cel mai frumos bărbat a fost Cajus Marcius Coriolanus; în evul mediu beliducele Enzo; iar în zilele noastre cel mai frumos bărbat e — popa Baianțiu din Românești. Deacă nu crezi, întreabă pe d-rul Feier din Hunedóra. Credem, că II. Sa, d-nul Episcop Popea i-l va trimite la espoziția din Paris.

Maț multor ortodoxi. Deacă aveți lipsă de protopop, vă recomandăm pe popa Vasile Olariu din Zărând, că el e disponibil.

O. Cel mai lung cănaț, plin de vietăți, e — Oravița-montană.

Ștefi (L.) Cavalerul te u s'a purtat foarte brav, a eșit bine. Primește gratulația noastră archipăsărească!

Osman-pașa. Am înțeles, că vei întreprinde o călătorie în Rusia și România. Griji, frate, nucumva să te flocăiască niște dorobanți. Știi, că ne-ar părea foarte rău.

X. D-ta înadever faci progres colosal; mai an nici idee n'aveai despre chestia națională, iar acum cumperi prapor la biserică. Gratulăm!

Pipirig. Bunișore, dar mai trebuie nițel cioplite și netezite și numai după aceea se vor putea publica. — Salutare!

V. A. (C.) Abonamentul la «Tribuna» (Sibiu) e 14 fl. pe un an; la «Gazeta Transilvaniei» (Brașov) 12 fl.; la «Tribuna Poporului» (Arad) 10 fl.; la «Familia» (Oradea-Mare) 8 fl.; la «Telegraful Roman» (Sibiu) 8 fl.; la «Unirea» (Blaj) 6 fl.; la «Revista Orăștiei» (Orăștie) 3 fl.; la «Fôia Diecesană» (Caransebeș) 5 fl.; la «Fôia Poporului» (Sibiu) 3 fl.; la «Biserica și Școla» (Arad) 5 fl.; la «Revista Ilustrată» (Șoimuș—Reteag—Bistrița) o grămadă de intențiuni; la «Vulturul» (Oradea-Mare), cea mai bună dintre toate, e numai 6 fl. pe un an. Alege dară, dar i-ți recomandăm, că pe cea mai bună să o alegi! — Salutare!

Dr. Nici pe departe nu ne-am cugetat, că poate se existe și renegați de genul feminin. Lasă numai, că Vulturul nu se va uita nici de ea. Spune-i!

Bi-bu (bănățeanul). Să mai auzim de bine. Mai scrie și pentru noi. — Salutare mare!

Vasalica. Gyert cse esty akuma om pros-t in czibilie, așa kregyem, kă ai mai putea szkrie kătye-o kărtye gyin vărmezsia vósztră. — Aplekăcsunye bună!

A. A. (L.) Colaboratorul nost, d-nul Bortosiu nu e identic cu Bortos «poetastru»; colaboratorul nost e Romul, iar «poetastru» e Ghiză. Nici chiar înrudiți nu sunt, ma nici nu seamănă unul cu celalalt, decât poate cum seamănă D. Voniga cu M. Eminescu.

Deputatul. E ușor de d-vóstră. Pe noi ne plătește publicul pentru ca să vorbim, iar pe d-vóstră vă plătește guvernul pentru ca să tăceți.

Ar. Epistola primită.

Br. At. (Ch.) Scrieți-mi despre rezultat. — Salutare!

Y. Treaba cu jupânul Rozenzweig în n-rul viitor.

Prețuri moderate.

La bereria lui

Mâncări gustuóse.

Martin Dobránszki

fost „Wittman“

în ARAD, strada Forray.

Promite o atențiune deosebită pentru publicul românesc.

Bere escelentă.

A R A D.

Vinuri bune.